8565

EMILI GRAELLS CASTELLS

PER UNA CAPA

COMEDIA

8.

Emili Graells Castells

Per una capa

Adaptació catalana en un acte y en prosa

Aquesta obra es propietat de la revista **JOVENTUT TEATRAL.** *Ningú podrà reimprimirla sense el seu consentiment.*

Els delegats y representants de la **Sociedad de autores españoles,** *son els encarregats del cobro dels drets de representació que son propietat del traductor.*

Queda fet el dipòsit que marca la llei.

A la meva germana

Angelina Graells

Recort d'aquest que t'estima

L'Autor.

PERSONATJES:

LEONOR, D. SIMÓ BOCANEGRA, D. JOSEP MIRAFLORS, D. LLEÓ MATAMOROS.

Aquesta adaptació, fou estrenada la vetlla del 25 de Maig de 1902 en el Teatre Principal de Gracia, baix el següent repartiment:

Leonor, *Sta. Esperança Periu.*—D. Simó Bocanegra, *D. Carles Rubio.*—D. Josep Miraflors, *D. Josep Ginestet.*—D. Lleó Matamoros, *don Emili Guillemany.*

Director artístic: *D. Enric Guitart.*

ACTE UNIC

La escena representa una habitació senzillament amoblada. A la dreta del espectador en primer terme, un armari; en el segón, una porta. A la esquerra altra porta. En el fons a la dreta un escalfa-panxes. En el centre, porta que va a la escala. A la esquerra una finestra. Una taula en primer y segón terme ab cadires. Dues cadires al fons. Al aixecarse 'l teló, 's vèu una capa penjada a la finestra, y en una de les cadires del fons una levita, y a terra a la esquerra una maleta.

ESCENA PRIMERA

JOSEP

JOSEP *(surt per la dreta abm un* gabán *ribetejat de trencilles. Se mira 'l rellotge.* Les set del matí! Váreig arribar ahir en el tren de les sis, y me 'n vareig anar al llit a les set; he dormit en conseqüencia dotze hores... que per cert no 'm sembla mal; a qualsevol que li digui que he corregut dues vegades noranta tres llegües, y *nada menos* que per casarme, 'm

61664

dirà si busco la crèu avans d'hora. Gracies a Deu que no ha arrivat a consumirse'l sacrifici. Men'hi entornat a casa ab la maleta y ab mon amor, y ¡que dimoni! no'm faltaràn dònes el dia que torni a caure en la tentació. (*truquen*) ¿Què es això? ¿quí picarà a n'aquestes hores? (*anant a obrir*).

ESCENA II

D. Simó y Josep

Simó Soc jo, senyor meu.

Josep *(ap.)* Aquest senyor no sé quí és. *(alt)* Sento rèbrel d'aquest modo.

Simó ¿No m'esperava, veritat?

Josep ¿Li agrada a vostè la franquesa?

Simó Molt, però molt *(ab malicia)*.

Josep Crèguim que no esperava la seva visita.

Simó Si no m'enganyo, s'estava preparant pera tocar el dos.

Josep S'equivoca de mitj a mitj, doncs acabo d'arrivar d'un llarc viatje.

Simó ¡Doncs no es poc el rodeig!

Josep He vingut en *línea* recta.

Simó Senyor meu, si jo tingués altre temperament, tals bromes podríen divertirme; però ha de sapiguer que soc nerviós-biliós-sanguíneo, y que'ls meus nervis s'irriten ab facilitat. ¡Ho sé tot! *(arrencantli una trenzilla)*.

JOSEP Sab més que jo; ¿què sab vosté?

SIMÓ Sembla que desitja obligarme a una explicació.

JOSEP Lo que crec naturalment un accessori de la seva visita matutina.

SIMÓ *Caballero*, soc casat.

JOSEP *(suspirant)* ¡Ai!

SIMÓ ¿Per què suspira?

JOSEP Per rès, un lleuger recort. Continuhi... *(oferintli una cadira. Simó la tira a terra. Josep la cull ab naturalitat).*

SIMÓ Seré breu y arreconaré la palla... Jo estimo a la meva muller... la meva muller m'estima...

JOSEP *(ap.)* Men'alegro molt.

SIMÓ La meva esposa no més m'estima a mi y a les flors.

JOSEP Jo no distingeixo quina analogía...

SIMÓ ¿Y pot haberla acás entre jo y les flors? ¡Això es una necetat!

JOSEP Més ho son les flors y la seva visita.

SIMÓ Va a saberho tot...

JOSEP ¡Ai! *(anguniós).*

SIMÓ ¿Que l'amoinaré?

JOSEP Rès d'això: l'escolto, *(ap.)* (pensant ab la mona de Pasqua).

SIMÓ Farà cosa d'un mes, que un desconegut, valentse dels medis més carcamals ha convertit mon domicili en una sucursal de la Rambla de les flors, esmaltantlo de tota mena de plantes.

JOSEP Excelent procediment pera embalsamarlo...

SIMÓ Deixis de xascarrillos que no'm fan gracia!

JOSEP Pero home, fassis...

SIMÓ ¡Prou! *(arrencantli altra trenzilla)* Per lo demés, he penetrat les culpables intencións que serpentejen baix els presents vegetals, y ahir me trobava fent de centinella, quan al enfosquir la tarda sorprenc al seductor; me dirigeixo a ell, y várem empendre la més tremenda lluita entre la fosquetat.—«Miserable vareig dirli, ja sabràs quantes son cinc».—No'l temo home, no temo ni a vostè ni a ningú en cap mena d'armes. *(després d'una pausa)* ¿Diría això per ferme por? *(aproximantse a Josep amb aire amenassador)* Parli.

JOSEP Però, home...

SIMÓ ¿Era per'intimidarme?

JOSEP Al menys així ho sembla.

SIMÓ ¿Ho creu vostè aixís?

JOSEP Clar.

SIMÓ Doncs be... tot al contrari. La seva amenassa va fer creixe més el meu furor; váreig ferli una traveta, pero ¡cá! no va caure, y com a resultat final de aquella batalla de gats, va quedar entre les meves mans aquell fragment de la seva capa. Després va escabullirse...

JOSEP Y aquí va acabar la cosa (*tractant de recullils detenintlo)*:

SIMÓ ¿Y vostè ho creu aixís, eh?

JOSEP Tornemhi, sí, home, sí... *(fent el mateix joc)*.

SIMÓ Pues res d'això. Vareig seguir els seus passos, fins al seu domicili. A les hores segú de que había de trobarlo, retorní a ma casa, arreglí mos assumptes, vareig fer treure lo rovell d'una espasa qu'ha tallat més caps que la *guillotina* de França, y aquí'm té. *(plantantse)*.

JOSEP *(ap.)* Olé. *(alt)* Francament me pensaba que'l negoci acabaría millor.

SIMÓ Y ara espero, senyor meu, que vostè'm darà una satisfacció...

JOSEP ¿Jo? ¿Què ting que veuri? *(sorprès)*.

SIMÓ ¡Còm! Sembla que fuig d'estudi... tot un *espadatxín*.

JOSEP ¿Espadatxín jo? *(admirat y no sabent de què li parlan*.

SIMÓ Miri ¿vèu? *(ensenyantli el tros de capa)* El *corpus delicti*.

JOSEP ¿Y què significa aquest drapet?

SIMÓ ¡Còm? No coneix la mostra de la seva capa que va deixar ahir entre las meves mans?

JOSEP ¡Bah!...

SIMÓ No hi tal *ba*... ni tal *be* que valgui. Veientla a la finestra, ni sisquera he tingut necessitat de preguntar en quínpis viu.

JOSEP No es quint, es quart, *(anant a buscar la capa de la finestra)* Exactament; però *(extranyat)* jo li juro...

SIMÓ ¡Ja ho vèu!

JOSEP Pero...

SIMÓ No hi ha *perros* que valguin: no admeto excusas.

JOSEP Senyor...

SIMÓ ¡Silenci! Vaig per les armes... el sabre que ja no hi ha rovell, y veurà que amb un *¡zas!* l'envío al Morrot! Torno al moment. *(Se'n va).*

ESCENA III

JOSEP

JOSEP ¡L'espasa! Si que'm divertiré! Però si jo no conec a n'aquest senyor, ni sé d' ahont ve... Y jo hi permès que se n' anés. Pero m'he quedat lluit ab la meva ditxosa capa!... ¡Dimoni! ¿còm diantre? La porta estaba tancada ab pany y clau, jo visc en quart pis, y no comprenc que pugui haverhi brassos tan llarcs que desde'l carrer... ¡no ho entenc! ¡no ho comprenc! Sols sé que'l resultat d'aquesta maranya es que ting un dol. ¡Jo un dol, l'home més pacífic del món... *(se senten cops de dalt)* Ja tenim al mestre d'esgrima comensant els seus estudis... oh! quina ideia! *(va a la*

finestra y crida) Vehí...! ¿Faría l'obsequi de baixar un moment? Li demanaré un conçell d'amic.

ESCENA IV

JOSEP Y D. LLEÓ

LLEÓ (*ab trajo de mestre d'esgrima ab floret en la má) (ap.)* ¡Si haurà descobert algo? *(alt)* Vehí, saludo al vehí *(saluda ab floret).*

JOSEP Li demano mil perdóns si l'incomodo: pero m'està succeint una aventura tan extranya... que he cregut poguer contar ab la seva bondat y amabilitat.

LLEÓ Còm? *(ap.)* No sab rès.

JOSEP Figuris vostè, ab l'apuro en que'm trobo, Un marit *nerviós, bilisòptic, sanguíneo* y què se jo, acaba de visitarme. Pretén de que li ofès, y m'ha contat no sé quína historia de flors y de capa, quin *relato* no conto a vostè per no fastiguejarlo.

LLEÓ *(ap.)* Ai pobre, si la conec millor que tu.

JOSEP Y pretent nada *menos* que portarme al camp del honor; allí al Morrot.

LLEÓ Mal puesto, perque se sent la farum dels morts ¿vol sens dupte que jo li serveixi de padrí?

JOSEP ¡Quí m'ho havía de dir que fins a la hora de la mort els padrins aumentessin!

LLEÓ ¿Vol que li ensenyi la estocada secreta? *(fentho).*

JOSEP *(prenentli'l floret y deixantlo sobre la taula)* No home, a mí no m'agradan les estocades secretes, prefereixo marxar obertament. Lo que voldría saber, si vostè que te la má trencada arreglaría aquest negoci tan fúnebre.

LLEÓ Oh, això está en les atribucións, pero pera complaurel ho faré... ¿vol ferli la por?

JOSEP No vèu qu'ell ja me n'ha fet a mí? *(truquen)*

LLEÓ Pot ser es ell.

JOSEP No; s'anuncia d'una manera més bárbra. *(va a obrir)* Ab permís.

ESCENA V

DITS Y LEONOR *ab vel tirat.*

JOSEP *(rápit tot)* ¿Una dama tapada?

LLEÓ ¡Eh! ¿qu'es això? *(a Josep).*

JOSEP No comprenc... Senyora...

LLEÓ El deixo ab ella. L'onsè manament es...

JOSEP No destorbar. Pensi ab el meu assumpte. *(Lleó se'n va).*

ESCENA VI

LEONOR Y JOSEP

LEONOR *(axecantse'l vel)* Cavaller, el meu acte es bastant atrevit.

JOSEP Senyora... *(fentla assentar a la esquerra)*

LEONOR Pero jo adoro al meu marit... ell m'adora.

JOSEP *(ap.)* ¡Un altre! *(alt)* No comprenc.

LEONOR Vostè va a batres amb ell... ho sé...

JOSEP Ah! Vostè es la senyora... del seu senyor? *(ap.)* ¡Qué dimonis n'haig de fer jo?

LEONOR Si succehís alguna desgracia no m' aconsolaría mai.

JOSEP ¿Y jo senyora, y jo?

LEONOR Ahir va mostrar vostè la seva habilitat.

JOSEP Ah... sí..? ¿Continúa la broma?

LEONOR Perdoni al meu marit, cavaller, no destrossi la meva existencia.

JOSEP Però...

LEONOR Sé que vostè es un home d'honor.

JOSEP Y vostè mol bondadosa... un cor excelent... (A veure aont pararém Pepet).

LEONOR Creguiho de tot cor: mon espòs es tot; la meva riquesa, encara que a vegades...

JOSEP Es molt dur ¿y be?...

LEONOR Aquest matí 'm trobava desesperada. Mon marit tenía tristos pressentiments, perque havía vist un burinot negre. Estaba persuadida de que tornaría enrera, quan me va acudir la idea de dirigirme a vostè. Busquí un pretext *(indicant un farsell que ha deixat sobre la taula)*. Lo meu espòs crec que ho ignora tot.

JOSEP Pero, jo no veig...

LEONOR No atentarà vostè ab els seus díes ¿no es cert?

JOSEP Mai he tingut aquesta idea.

LEONOR Oh, prou sabía que'm concediría aques-

ta gracia. Aixís, pues, quant estiguin un al devant del altre...

JOSEP *(espantat)* Bufa!

LEONOR Componguis vostè de manera... vostè qu'es hàbil, tan carinyós... deixis fácilment ferir.

JOSEP Eh? *(horroritzat).*

LEONOR Vostè es sol, no té familia... y si mor ningú'l plorarà... *(mitg plorant).*

JOSEP Ai, ai, ai... (Això es un *laberinto!*)

LEONOR Espero que farà aquesta tontería.

JOSEP Tontería? *(ap.)* Aquesta dòna deu haber esmorsat mès de lo de costum.

LEONOR Y be, senyor meu, ¿refusa lo que li he dit?

JOSEP Enèrgicament.

LEONOR Ah! La meva última esperansa desapareix! *(trucan molt fort)* Algú pica.

JOSEP El seu marit. Reconec els cops que dona que son dels nervis.

LEONOR Deu meu! Si'm troba a n'aquí'ns matarà als dos.

JOSEP ¡Redimonis! *(en veu baixa)* Pero explicantli...

LEONOR No creurà rès. Es gelós com Otelo. Amáguim.

JOSEP ¿Aont? ¿al quarto fosc?

LEONOR Ai, ai; y ell que desseguida treu la espasa.

JOSEP *(amagantla a la dreta)* Entri allí, y a la primera ocasió podrà escaparse *(Leo-*

nor entra a la detra) ¡Ai Verge de la Bonanova! Un ciri com lo dimoni del senyor del bronquitis si surto be d' aquesta. *(pican més fort)* ¡Ja ving don Nerón. *(obra).*

ESCENA VII

JOSEP, D. SIMÓ Y LEONOR, *amagada.*

SIMÓ *(ab dues espases sota'l bras)* Ja estic de tornada.

JOSEP *(ap.)* Aixís t'haguessis fós.

SIMÓ *(ensenyantleshi)* Míriseles... Flamantes... *(Và per posarlas a sobre la taula y se n' adona del floret)* ¡Ah! ja s'estava exercitant.

JOSEP Sí, senyor. *(D. Simó agafa el floret y tira a la porta aont hi ha amagada Leonor) (ap.)* Aquí home, y no en contra la porta.

SIMÓ ¿Tira a menut vostè?

JOSEP No; tiro ab floret *(ap.)* Si pogués ferli por... *(alt)* Casi dec confessar que sento hagi elegit aquesta arma, doncs no ting en ella rival, y temo que algún *accident...*

SIMÓ Molt be, molt be... *(s'assenta)*

JOSEP *(ap.)* Y prenc posessió... Si pogués fer escorrer a la seva dòna...

SIMÓ ¿Deia?

JOSEP Pensaba en lo que he dit: no sería honrós pera mí, haverme estat exercint durant un quart d'hora... mentres que vostè potser no ha practicat de molt temps.

SIMÓ *(axecantse)* Te raó... pero no ve d'aquí.

JOSEP Ting els meus escrupols y exigeixo que s' exerxeixi; que fassi com jo... vamos D...

SIMÓ Lapsus Xirinola! No estic per orgues.

JOSEP Espero que aixis ho farà. Tingui. *(dantli el fleret. Ell ocupat ab el floret. Josep obra poc a poc la porta)* Mentres ell està d' espatlles, fugi. *(a la porta)*

SIMÓ ¿Què deia?

JOSEP Rès, que te unes formes perfectament ben fetas, segueixi..! segueixi... *(Josep per fer més soroll acompanya el cop amb el peu. Leonor sense ser vista de Simó, fuig al tancar la porta. El pany fa soroll).*

ESCENA VIII

D. SIMÓ Y JOSEP

SIMÓ ¿Eh? *(per el soroll de la porta)*

JOSEP Rès. *(ap.)* ¡Ja estic més tranquil! Ara sols falta desferme d'aquest pot de citrat.

SIMÓ ¡Ah! *(acudintli una idea)* ¿Ja te padrins?

JOSEP Els tenía però s'han mort. Un era el padrí de pica, y l'altre de confirmació. Pe'l còlera passat varen fer l'ànec.

SIMÓ Ja veurà, vesteixis desseguida y ens en anirèm junts.

JOSEP *(ap.)* Ja't reventaràs de tan caminar.

SIMÓ Ja sab que soc biliós-nerviós...

JOSEP Y sanguinari, ó sanguinós. Hem consta.

SIMÓ *(Juga ab floret y ab desordre pegant cops a tot arreu)* Això es el meu fort... ala! ala!

JOSEP Ep! ep! que m'ho fará tot estelles.

SIMÓ No s'inquieti per rès. *(traspassa l'armari)*

JOSEP Adéu armari, ja'l puc vendre als encants. Les cadires... ay, ay.

SIMÓ No tingui por. *(se desfà el paquet d'un cop d'espasi y surt una cotilla.*

JOSEP *(espantat)* Ai, Sant Gaspar, Melchor y Baltasar.

SIMÓ ¿De quí es aquesta corassa.

JOSEP Rès, no es meva, no... això li juro, no n'hi dut mai de cotilla... es un recort de familia; fassi l'obsequi de tornarmel.

SIMÓ *(examinantlo)* Aquest moble íntim no m'es desconegut.

JOSEP Dónguimel, home, dónguimel.

SIMÓ ¿Vostè no sab que si alguna vegada la meva dòna'm vengués, la mataría?

JOSEP Sí, senyor; però què té de comú?

SIMÓ No ho sé; però al veure aquest llas blau, una negra sospita se'm clava al esperit.

JOSEP ¿Vol estenalles?

SIMÓ Un rave! Busquis testimonis. Vaig a casa y amb un salt estic aquí. *(ap.)* ¡Ai si trobo la dòna sense cotilla! *(alt)* Ving desseguida: torno al moment: al moment torno! *(s'en và ab la cotilla)*

ESCENA IX

JOSEP, *sol.*

JOSEP Doncs la troca sembla que's va embolicant. Fins aquí no tenía més probes en

contra sinó que la capa; però aquesta maleida cotilla... ¡ai cotilla de la meva desventura! ¡Y tot perque a n'aquesta senyora li ha vingut l'ideia de que'm deixés fer un forat o al davant o al darrera per aquell cop de puny.

ESCENA X

JÓSEP Y LEONOR

LEONOR Acabo de veure que el meu marit ha sortit d'aquí. ¡Estic desesperada!... ab les presses m'he deixat un paquet.

JOSEP Sí, senyora; la cotilla.

LEONOR *(amb alegría)* La té vostè? ai quina alegría'm dona!

JOSEP *Ojalá!..* però es impossible!

LEONOR ¿Impossible? ¡què diu! *(espantada)*

JOSEP El cafre de son marit, posantho tot en renòu, d'un cop de floret l'ha descoberta y se l'ha enduda.

LEONOR Ai! Perdo el món de vista. *(espantada)*

JOSEP Al home hi hauría de perde.

LEONOR Ai, que'm desmaio. *(se desmaya)*

JOSEP *(agafantla)* No més'm faltava qu'això!... y are qu'estic sol ¿que'n faig d'aquest farsell? *(per la dona. La coloca a sobre d' una cadira)* Senyora! senyora! *(acudintli una idea)* Calla, cridaré al vehí... Ep mestre... d'esgrima! socorro, home, socorro.

ESCENA XI

JOSEP, LEONOR y D. LLEÓ

JOSEP Demano que'm dispensi per la molestia però miri *(mostrant a Leonor)* un cas com una novela de'n Dumas.

LLEÓ Deu meu! ¡es ella! Es precís socórrerla... *(viu)*

JOSEP Està clá qu'es precís... y ademés aquesta dòna es nerviosa. ¡Tots son nerviosos en aquesta familia!

LLEÓ Es precís trèureli'l sombrero.

JOSEP Sense barret. *(trayentli)*

LLEÓ ¿Té alguna cosa per ferli olorar?

JOSEP Vinagre, salfumant y esperit de vi per treure taques.

LLEÓ Doncs vagi a la farmacia avans no's mori, y porti éter, sab...

JOSEP Hi vaig volant. ¡No més me faltaría carregar ab el mort! ¡Quántes desgracies! *(surt depressa)*

ESCENA XII

LEONOR Y D. LLEÓ

LLEÓ Sí, es ella, la que estimo; ¡oh casualitat!.. ¡Y presentarme aixís amb aquest trajo! *(veient una levita)* ¡Ah! *(posantsela)* Aixís ja es més decent. Ja torna en la... dic, en sí.

LEONOR *(tornant en sí)* ¿Aónt soc? ¿Quínes visións me rodejan?

LLEÓ Soc jo.

LEONOR ¿Quí es vostè?

LLEÓ Un home que's presta gustós a defensarli 'ls perills de la seva existencia.

LEONOR ¿Què vol dir? No'l comprenc.

LLEÓ ¡Ah, senyora! Deixi aprofitar aquesta ocasió inesperada per dirli lo que fa tan temps desitjo ferli saber.

LEONOR Jo no'l conec a vostè.

LLEÓ Es veritat, però la meva picardía s'ha valgut d'un llenguatje alegòric.

LEONOR ¿Què vol dir?

LLEÓ El llenguatje de les flors.

LEONOR ¿Serà cert?

LLEÓ Sí, senyora; jo soc l'home de les flors; jo que adoraba a vostè ab silenci; jo que cada día li enviaba massetas, testos de plantes; jo...

LEONOR ¡Cóm! la má misteriosa que diariament me duia les gardenies, les camelies...

LLEÓ Aquesta má era la meva, senyora.

LEONOR Ai, deixim. Per fatal encadenament m' ha compromès. Ab la meva perturbació he olvidat aquí un objecte que'l meu marit té a les seves mans, y si no puc arreplegarlo estic perduda.

LLEÓ Prou! ¡ja sabré arrebatarli!

LEONOR ¿Però de quina manera?

LLEÓ Ho ignoro, però li responc del èxit.

LEONOR Me sembla inútil *(se sent cridar)* La seva veu!

SIMÓ *(dintre)* Li repeteixo que el senyor del quart pis no ha sortit.

LEONOR Are està disputant ab el porter.

SIMÓ *(dintre)* Vostè es un animal.

LEONOR ¿Què farèm? *(desesperada)*

LLEÓ La meva casa o habitació es aquesta d' aquí dalt. Allí trobarà un refugi y podrà observarho tot.

LEONOR Però... el pundonor.

LLEÓ No tingui por. Aquí té la clau, no'n ting cap més, jo li juro.

LEONOR Crec ab la seva paraula y llealtat. *(se'n và)*

LLEÓ Ara jo a n'aquí *(se dirigeix al armari)* ¡Calla! desèm el sombrero! Guardemlo. *(s' amaga al armari)*

ESCENA XIII

D. LLEÓ, *amagat* Y D. SIMÓ

SIMÓ *(Després d'haver examinat les habitacións. Ve ab la cotilla y enfurismat)* ¡Ningú! Lo porter no m'había enganyat. Esperemnos. *(tira la cotilla)* La dòna no era a casa, y no he pogut demanarli declaracións... Aquest gallina no torna. *(mira per la finestra. D. Lleó obra l'armari poc a poc, pren la cotilla y hi deixa el*

seu peto d'esgrima) Les onze! *(mirant el rellotge)* Sembla que ja ve. Ara, ara si que ni queda una mosca viva aquí.

ESCENA XIV

D. Simó, Josep y D. Lleó, *amagat*

Josep *(portant ampolles)* Aquí ho porto tot. Ah! ell!

Simó Gracies a Deu que ja ha arribat.

Josep *(ap.)* Però ahont son aquélls? *(buscant)*

Simó Està molt mal fet! Ving aquí y quedo sol com una bestia.

Josep *(ap.) Bravo!* Ja se n'hauràn anat.

Simó Feia tres hores que l'estava esperant.

Josep Ho sento, però había anat a la farmacia de ca'n Dou, y el maleit practicant, per més que jo li dava pressa...

Simó ¿Y per què son totes aquestes potingues.

Josep Ves... per... *(ap.)* Canari, si'm descuido... *(alt)* Aquets efectes son químics *(fentho olorar a Simó)*

Simó Aparti això d'aquí.

Josep Soc aficionat a la fotografía, y desitjaba fer el meu retrato, ab el fi de deixar un recort en el cas que vostè... *(senyalant 'm mati)*

Simó La idea es tan tonta com el que l'ha pensada.

Josep Vostè me l'ha dada.

SIMÓ Jo? Ps! No he trovat a la meva dòna, a la dòna a qui jo estimo, més que a vostè. Hem dirà per quín motiu se troba en lo seu poder aquest objecte? *(pren el peto y li dóna sens mirarlo)*

JOSEP ¡Ui! quants cops m'hi havía divertit.

SIMÓ Eh? *(sorprès)*

JOSEP Sí, tot portantla.

SIMÓ ¡Què diu!

JOSEP Si fins moltes vegades li cordava.

SIMÓ ¿Vostè? y jo per què servía?

JOSEP M'ho hagués avisat, ja li hauría passat recado.

SIMÓ ¡Quín descaro! ¿Y en quínes hores?

JOSEP Cap a la nit: quan'ns vèyem.

SIMÓ ¡Les hores que jo no soc a casa... *(agafant el peto y queda sorprés)* Aixís... què!! Si això no es lo que tenía abans ¿y la cotilla?

JOSEP Oh! vostè ho sabrà! Ves que m'esplica...

SIMÓ ¿No m'acaba de dir que vostè li cordaba?

JOSEP ¿La cotilla? ¡Y ara! Fugi home, fugi! Jo no he tocat rès. Crec que en tot hi ha un misteri com en lo de la capa.

SIMÓ Espliquis.

JOSEP ¿Y què sé jo? ¡Ni sé com contarmho! Lo que li asseguro es que mai he pensat en la seva senyora. La prova es que'm volía casarme a Madrit amb una encantadora nena; però un ximple de *tío* que viu aquí a Barcelona s'oposa furiosament a nostra felicitat.

SIMÓ ¿Y vostè ha vist aquest *tío?*

JOSEP No, senyor, ni ganes: però va escriure que rehusava. Se m'ha dit qu'es inútil insistir, perquè es lo sér més estúpit y testarut que hi ha sota la capa del cel.

SIMÓ ¿Y còm se diu?

JOSEP Simó Bocanegra.

SIMÓ Gracies. Aquest soc jo, jo! jo!!

JOSEP Ho havía d'haver sospitat.

SIMÓ No's diu vostè Miraflors?

JOSEP Això es; Josep Miraflors.

SIMÓ Havía negat la má de ma neboda perquè no'l conexía, però ara...

JOSEP No me la negarà, oi? Deu li dongui...

SIMÓ *(enfadat)* ¡Dimonis! Ara reuso ab doble motiu. Apa, segueixim... ala.

JOSEP Però home...

SIMÓ No vulgui calmarme. ¡depressa!...

JOSEP Esta bé, però deixim al menos vestirme... ¿aont es la levita? L'hauré tancat al armari. *(queda sorprés al veure D. Lleó y tanca al moment)* ¡Ai!

SIMÓ ¿Què passa?

JOSEP Rés, m'he esclafat un dit. *(baix per l'obertura)* Necessito la levita. *(alt)* Ja'l segueixo. *(Lleó li dona la levita)* ¿Què hi fa aquí'l vehí?

SIMÓ ¿Està llest?

JOSEP Ara. *(ap.)* Com te planto a la primera travessia! *(fan cumplimen y D. Simó l'empeny fortament).*

SIMÓ Apa, home, que d'aquí al Morrot hi arribarèm d'hora *(mutis)*

JOSEP Ja ving *(ap.)* ¡Quín Sigfrido!

(Pausa llarga).

ESCENA XV

D. LLEÓ

LLEÓ *(sortint)* ¡Gracies a Deu que son fòra! Ella baixaría y ab aquest trajo... Si tingués una levita... la ting, però a n'aquestes hores es en la caixa de la Esperança que hi treuen les taques; si la tingués al menos podría comprar ramets de flors. Oh! si tingués diners... que poc veurien el sol. Calla!... ja baixa ¡pobra senyora!

ESCENA XVI

LEONOR Y D. LLEÓ

LEONOR ¿Còm? ¿què?

LLEÓ Oh, les mil y una *noche*... dic... les mil maravilles y una cotilla *(ensenyantli)*

LEONOR Oh, gracies, vostè m'ha salvat.

LLEÓ ¿Y potser vostè ara marxarà per no tornarla a veure més?

LEONOR Es precís, senyor meu: però pot contar amb el meu agraiment.

ESCENA XVII

DITS Y JOSEP

JOSEP *(a Leonor)* ¿Encara a n'aquí?

LEONOR ¿Y el meu marit? ¿aont l'ha punxat?

JOSEP A n'a mí? En lloc per ara, gracies a Deu, però'm creia que no me'n escaparía. Al arribar al carrer Ample, he vist un cotxo de lloguer parat y, pujant com un desesperat, he dit al cotxero que'm portés fins aquí, y que si per cas el seu marit s'agafava a la fusta de radera me li ventés cop de látigo... però cá... l'he deixat amb un pam de nas.

LLEÓ Molt bé... però'm sembla que no trigarà gaire a tenirlo al davant.

LEONOR Doncs corro cap a casa.

LLEÓ Esperis.

LEONOR Impossible... un altre día... *(se'n va).*

LLEÓ Sí, en la vall de Josafat!

(Corrent Leonor li cau un mocador a terra sens adonarsen).

ESCENA XVIII

JOSEP Y D. LLEÓ

LLEÓ ¡Y no oferírli'l bras! Oh, si en aquest moment hagués tingut una levita o un jaqué!

JOSEP Home, vostè té molta tranquilitat. Es dir,

que ara l'hauría acompanyada de brasset fins a casa seva perque pel camí hagués trovat aquell oncle salvatge.

LLEÓ ¡Y a mi què! Ting rebudes vintidugues ferides en desafíos y assalts.

JOSEP Lo seu còs deu semblar un taler.

LLEÓ ¡Y per una ferida més o menos.

JOSEP ¡Ja's coneix qu'es molt valent... *(ap.)* per amagarte). Miri, acabo de dir al porter que posi papers al balcó. ¡Vull anar a buscar el repòs a Sant Gervasi... a Mèxic, al Ninot o a Cuba. Daría cinc duros per descapdellar aquesta troca.

LLEÓ ¡Cinc duros! ¿cinc cara-girades?

JOSEP Sí, senyor.

LLEÓ Home, per aquest preu, jo puc proporcionarli'l fil de la troca.

JOSEP ¿Vostè? si es tan misteriós com tots.

LLEÓ *(agafantlo per la ma y duientlo a un cantó de l'escenari)* Vehí; fa dos mesos que visc bojament enamorat d'una dòna, a quina la fatalitat ni sisquera había pogut dirigirli la paraula- Ella adorava les flors y jo... la satisfeia.

JOSEP ¿A la senyora de D. Bocanegra? *(sorprès)*

LLEÓ Deixim acabar. Els meus recursos s'agotaven, Ahir ni un recurs tenía, sols una levita. que vareig durla a l'Esperança per poguer comprar un test de liles blanques, les primeres de la estació.

JOSEP Però, jo no veig... *(agafant el mocador)*

el mocador *(se'l posa a la butxaca)* ¡tot ho perdo!

LLEÓ No's necessiten ulleres per veurho. Ja tenía'l regalo, però era precís estar vestit per portarli... y rès!... Desesperat dirigí per casualitat la vista cap aquell cantó, y veig a un senyor que estent tranquilament a la finestra una capa de una amplada encantadora...

JOSEP ¡La meva capa!

LLEÓ Veig que ja hi comensa a veurhi. Vareig esperar que's fes de nit, y amb un fil de palomar y en un extrem un ganxo vareig fer pujar cap a casa la seva capa. Me dirigí a çasa la *mía amor*, y al tornar vaig deixar la capa d'allá aont la habia treta.

JOSEP ¡Ja comprenc!

LLEÓ Aquest es el fil de la troca que vostè ha comprat per cinc duros. *(parant la mà)*

JOSEP ¡Fugi, home! això es indigne, horrorós! ¿se creu que ara encara li daré diners?

LLEÓ Vostè s'hi ha compromès.

JOSEP Promeses al aire. Sent aixis no mudo de pis. Ho conto tot al marit y ell y vostè s'arreglaràn.

LLEÓ ¡Y qu'ha de fer!

JOSEP ¿Què no? Deixi que vingui.

LLEÓ *(agafant un floret)* Aleshores, tingui... ja ens entendrèm nosaltres.

JOSEP ¡Còm! ¿Y pretent?...

LLEÓ Que D. Lleó Matamoros el matarà a vostè enviantlo a darrera Montjuic si comet la més petita imprudencia.

JOSEP Però, posis al meu puesto...

LLEÓ Y cá... Ja hi està bé vostè aquí y que no'l perdo de vista... *(fent mitj mutis)* ¡Què de vista no'l perdré!

ESCENA XIX

JOSEP

JOSEP ¡Això es impossible! ¡Després de que aquest galtes d'aixeta s'ha cobert ab la meva capa haig de tenir dos desafíos! ¡ai! No'm queda altre remei que escórrem. No hi ha més, fer com els toreros quan tenen a davant el toro *(agafa la maleta y posantse en marxa se disposa a sortir)* Tererí... tereré...

ESCENA XX

JOSEP Y D. SIMÓ *irat*

JOSEP *(ap.)* ¡Un toro!

SIMÓ Mentres mirava de quin autor era la Historia de Catalunya, m'ha desaparegut més que depressa... ¿sab que si are me vingués l'atac biliós-sanguíneo l' esclafava? *(pegant cops a la maleta)*

JOSEP *(ap.)* Pobra maleta de viatge.

SIMÓ Vostè ha llensat el desordre de la meva existencia.

JOSEP Calmis, ja li diré tot... *(s'assenta sobre la maleta. Josep s'hi acosta).*

SIMÓ ¿Tot? ¿Encara hi han més coses que jo ignoro?

JOSEP Cert: perquè'l marit es l'unic y últim que s'entera de les coses.

SIMÓ No'm fassi desesperar, canyiula.

JOSEP Al contrari; dec tranquilisarlo. Jo no soc el culpable.

SIMÓ ¡No fassi bromes, titella!

JOSEP No soc jo aquell que vostè ha destrossat un tros de capa *(mira a la finestra y queda horroritzat quan veu un parell de pistoles que amb un cistell les fan pujar y baixar) (ap.)* Ai! ¡L'altre! Me fa xirigotes ab pistoles.

SIMÓ Aboqui... aboqui... que l'estic escoltant.

JOSEP Fassi'l favor de pendre assiento.

SIMÓ No, gracies.

JOSEP Les apariencies son com les dònes, enganyadores. No dic això per la seva senyora... però... en fi... *(titubejant)*

SIMÓ Al grá, al grá... senyor Miraflors; ¿Es vostè o no ho es?

JOSEP No.

SIMÓ ¿Quí es doncs?

JOSEP Veurà... *(torna a veure les armes) (ap.)* ¡Y quina poca gracia'm fan aquestes armes. Dimoni. *(alt)* Fà calor. ¿Vol pendre alguna cosa?

SIMÓ Sí, senyor; ting set de venjansa.

JOSEP Jo preferiría un *mantecado* o un granisat.

JOSEP ¿Que se'n burla?

JOSEP No, rès d'això. Suo com un lladre. *(se treu el mocador de butxaca que ha recullit avans. Ell ho vèu y li pren plè de rabia).*

SIMÓ ¡Ara si que no m'equivoco! Es el mocador de la meva dòna! ¡Es brodat meu!

JOSEP ¿Brodat séu? ¡Baixa Deu del cel si pots!

SIMÓ ¡Oh! aquí hi ha traició... ¡la dòna m'ha vengut!! ¡ha vingut ella aquí! potser no ha marxat encara... *(a Josep)* Comensi a dir un credo o trihi la oració que li agradi més. El mocador que vaig fer brodar jo mateix! ¡Potser es allí! ¡O allá! *(No sab per aont entrar y per fi entra a un quarto. Se sent trencadissa de porcelana) (desde dins)* ¡Adeu, trastos nous! ¡Oh fatalitat!

ESCENA XXI

JOSEP Y LEONOR

LEONOR *(desesperada)* M'ha caigut aquí un mocador de mocar? Era un regalo del meu espòs.

JOSEP No faltava més qu'això. Ha de sapiguer que 'l seu domador està allí... *(no sap aont)* o allà! no sé aont!

LEONOR ¡Deu meu!... ¡Estic perduda!

JOSEP Però ha sapigut trobar la casa

SIMÓ *(de dintre)* ¡Maleit gat!

LEONOR Me matarà.

JOSEP ¿Y a n'a mí? Potser me farà postures... però, allarguis vostè... ¿què hi fa aquí?

LEONOR Donguim la má... *(allargant la má)*

JOSEP No'm toqui... mírim no més, y plori...

LEONOR Per favor!... ¡No puc sostenirme!...

JOSEP ¡No's desmahi are... esperi una mica... si ara vingués aquell matamoros li endossava.

ESCENA ÚLTIMA

DITS, D. SIMÓ, *y luego* D. LLEÓ

SIMÓ *(desesperat. Queda inmóvil de rabia al veure a la seva dòna. En Josep no sab de què se les heu)* ¡Què veig! ¡Tu!

LEONOR ¡Ell!

JOSEP *¡Cataplum!* Gran final a tota orquesta!

SIMÓ Y ara *(a Josep)* vostè'm negarà tot allò? *(a Leonor)* vostè, senyora, farà'l favor de explicarme...

LLEÓ *(sortint)* L'explicació es molt senzilla.

SIMÓ ¡No'l conec jo a vostè!

LLEÓ D. Lleó Matamoros, professor d'esgrima real, de *boxe française*, de lluita del mitj día...

SIMÓ ¡Y que n'haig de fer jo del mitgdía y del vespre!

LLEÓ Desde aquest demati, que la seva esposa que ha endevinat els seus projectes, li

ha anat seguint la *pista*. S'ha dirigit a mí perquè un servidor fes de padrí y perquè defensés els seus díes.

SIMÓ ¿Es cert? ¡oh Leonor, Leonor! Quánta bondat!

JOSEP *(ap.)* ¡Embolica, que fa fort!

SIMÓ Jo ja deia entre mí: Si ella t'estima, si ella te adora... Es honrada.

JOSEP No més falta que'ns abrassèm...

SIMÓ Això deixiho per un altre rato!

LLEÓ Ja que estic enterat de tot ¿me permet que com a testimoni, arregli els seus assumptes?

SIMÓ Ab molt gust.

LLEÓ Vostè ha ofès gravement a un marit, *(per en Josep)* vostè s'ha introduit moltes vegades a casa de D. Simó per sembrarla de flors perfumades; vostè *(a Simó)* traidorament ahir a la nit el va agafar y'l va fer rebotre per terra com si fos una pilota.

JOSEP *(sorprès)* ¡Còm! ¿jo?... Prou brometa...

LLEÓ No hi ha broma que valgui, y si no dona explicacións que convencin a n'el senyor Boca... ¿de quín color? *(a Simó)*

SIMÓ Negra.

LLEÓ A n'el senyor Bocanegra, el dol es inevitable, y en cas de que D. Simó retiri la enemistat jo'm poso en el seu lloc.

JOSEP Però...

LLEÓ *Vamos*, senyor Miraflors... *(ap. baix a Jo-*

sep) Parli, y'l caso ab la seva estimada de Madrit.

JOSEP *(baix)* ¿Sí? Allà va. *(alt)* Sento a la ànima l'haverme introduit en lo seu domicili y d'haver intentat seduir a la senyora... *(per Leonor)*

LEONOR *(ap.)* ¡Y quins enredos!

LLEÓ *(baix a Simó)* No s'enfadi y veurà com l' allunyo.

SIMÓ El perdono considerantlo com a un Tenorio d'hivern; un petit Quixot.

LLEÓ Y a fi de posar pau a n'aquesta reconciliació, el senyor Bocanegra concedeix a vostè la má de la seva neboda que està a Madrit.

SIMÓ Mes...

LLEÓ *(baix)* Fássil marxar... aixís se'l treurà del davant.

SIMÓ Li concedeixo... *(a D. Lleó)* Y a vostè no sé cóm recompensarli tan zel.

LEONOR *(baix a Simó)* Convídal a dinar.

SIMÓ Avui ting l'honor d'invitarlo a dinar.

LLEÓ Accepto l'ofrena y li juro que no faltaré.

JOSEP *(baix y ap.)* ¡Y quin marit! Això es posarse al mitg del fang perquè un altre ocupi la cera.

Si la obreta es del agrado
del públic que'ns ha escoltat,
els demanèm indulgencia
per nostre assumpte arrenjat.

TELÓ

Obres del mateix autor

		Ptas.
Els Orfanets . .	Drama en un acte .	0'50
L'Enterra-morts. .	Monòlec-dramátic. .	0'50
Pobra Mare! . .	Drama sense actrius en un acte y en prosa.	1
En Bon'Anima . .	Monòlec dramátic .	0'50
Francesc Rusck .	Drama sense actrius en un acte y en prosa, per Escena Catòlica .	1
Boirina de Sol. .	Diálec festiu . . .	0'25
Una visita pesada.	Joguet en un acte. .	0'50
Per una capa . .	Comedia en un acte .	1

En preparació

Aplec.—Estol de proses y poesíes publicades en *¡Cu-Cut!*, *Metralla*, *L'Avi*, *De tots colors*, *En Patufet*, *La Esquella de la Torratxa*.

Imprempta
MONTSERRAT
BARTRA Y GOST
Canuda, 33,
BARCELONA

Prèu 1 pesseta